

SĂPĂTURA DE SALVARE EXECUTATĂ LA GLĂJĂRIA DIN FLOROAIA MARE, ORAȘUL ÎNTORSURA BUZĂULUI

BARTÓK BOTOND

În primăvara anului 1983, cu ocazia lucrărilor pentru amenajarea poligonului orașului Întorsura Buzăului, în cartierul Floroaia Mare, la punctul numit „glăjăria” au apărut fragmente de sticlă brută, resturi de pereți de cuptoare, precum și câteva fragmente de vase mari din ceramică. Cu concursul Consiliului popular al orașului Întorsura Buzăului, în luna septembrie 1983 s-au executat cercetările arheologice la „glăjăria” din Floroaia Mare (Pl. II.1), cu care ocazie s-a avut în vedere stabilirea existenței și aici a unei manufacturi sau unui atelier de sticlă, întrucît nu există nici o atestare documentară în acest sens.

Obiectivul cercetat se află pe un platou flancat la NV și SE de pîraiele Crepului și Son ca dealtfel și de dealul Ciocănaș și al Glăjăriei care sînt și astăzi în mare parte împădurite (Pl. I). Pe direcția NV-SE s-a trasat un șanț de 40,50 m. (Pl. II; 2), avîndu-se în vedere stabilirea marginilor glăjăriei, acest lucru nefiind necesar și pe direcția NE-SV întrucît aceasta a fost tăiată de un șanț pentru cablul de ținte al poligonului, care a dus la distrugerea aproape totală a două cuptoare (Pl. III.1). Nici pe una din direcțiile secționare nu s-au putut constata urme sau existența de fundație, ceea ce ne permite să aflăm că nu avem de-a face cu o construcție care ar fi adăpostit cele două cuptoare aflate pe direcția NE-SV, ca dealtfel și pe cel găsit cu ocazia trasării șanțului pe direcția NV-SE (Pl. III; 2).

În urma dezvelirii cuptoarelor (Pl. IV; 1 și 2) s-a constatat că acestea au fost construite pe o bază de bolovani și pietre de mărimi considerabile¹, care la rîndul lor au fost deranjate de lucrările executate pentru poligon. Gradul avansat de degradare a cuptoarelor nu ne permite o reconstituire exactă a acestora mai ales din cauza faptului că și din pereții lor s-au păstrat doar fragmente foarte puține. În privința obiectelor găsite, inventarul este sărăcăcios, constînd din fragmente și două obiecte mici de sticlă sub formă de corn, fragmente de vase mari din ceramică precum și o formă din piatră ca un strugure.

Trebuie să remarcăm faptul că obiectele și fragmentele de sticlă găsite sînt de culoare verde, netransparente ceea ce ne permite să afirmăm că sticla (fragmentele apărute la Floroaia Mare) nu era supusă proceselor de îndepărtare a ingredientelor, lucru ce era posibil numai în ma-

nufacturile de sticlă. Sticla, probabil produsă și aici, se încadrează în categoria celor ce au la bază clorura de potasă, nisipul bogat în cuarț și varul. Toate aceste elemente se găseau în apropierea locului unde au fost descoperite cuptoarele. Întrucît cu ocazia cercetării nu s-a găsit nici un fragment sau obiect de sticlă care ar fi necesitat procesul prelucrării prin suflare sau prin forme, considerăm că la Floroia Mare se producea în special clorură de potasă, lucru întărit de existența cuptoarelor în aer liber², probabil pentru manufactura de sticlă de la Barcani (din apropiere) și în cantități foarte reduse sticla pe care am analizat-o mai sus. În această situație se explică și existența fragmentelor de vase mari din ceramică, vase ce au servit probabil la transportul clorurii de potasă.

Dacă putem accepta că clorura de potasă produsă la Floroia Mare servea pentru fabricarea sticlei la manufactura din Barcani datată la începuturile secolului XIX, care prin anul 1890³ se va muta la Crasna, atunci și cuptoarele în discuție pot fi încadrate aproximativ în aceeași perioadă. Pe baza cercetărilor întreprinse se poate afirma că la Floroia Mare nu a existat o manufactură propriu-zisă, ci doar cuptoare în care se producea clorura de potasă. Întrucît nici în perimetrul cuptoarelor și nici în apropierea acestora nu s-a găsit instrumentarul specific necesar fabricării sticlei, se exclude existența acestei îndeletniciri la Floroia Mare. Inexistența urmelor unor fundații pentru o construcție care ar fi adăpostit cuptoarele ne face să afirmăm că clorura de potasă se producea la Floroia Mare sezonier, în perioadele anului care permiteau acest lucru și că nu ar fi exclus ca, odată cu defrișarea pădurii pentru lemnul necesar, să nu se fi construit și alte asemenea cuptoare pe dealul Glăjăriei, nu departe de cele care au fost cercetate.

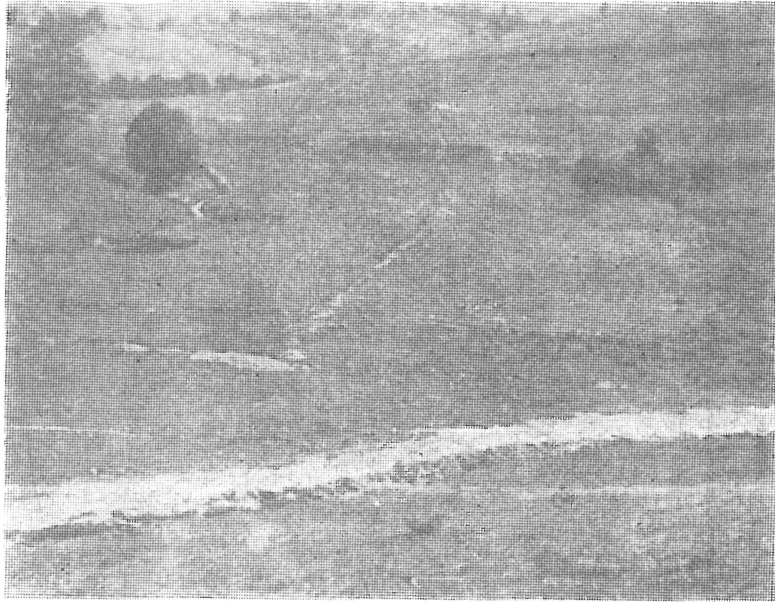
Considerăm — întrucît aceasta este prima cercetare de acest fel — necesară continuarea investigațiilor la manufacturile de sticlă atestate documentar, pentru a avea o imagine reală asupra fabricării sticlei în județul Covasna.

BIBLIOGRAFIE

- ¹ VERES LÁSZLÓ, **Bükk hegység üveghutái** (Manufacturile de sticlă din munții Bükk), Herman Ottó Múzeum, Miskolc, 1978, p. 21.
- ² Idem.
- ³ BUNTA MAGDA, KATONA IMRE, **Az erdélyi üvegművesség a századfordulóig** (Din istoria sticlăritului în Transilvania), Ed. Kriterion, București, 1983, p. 72.

Kivonat

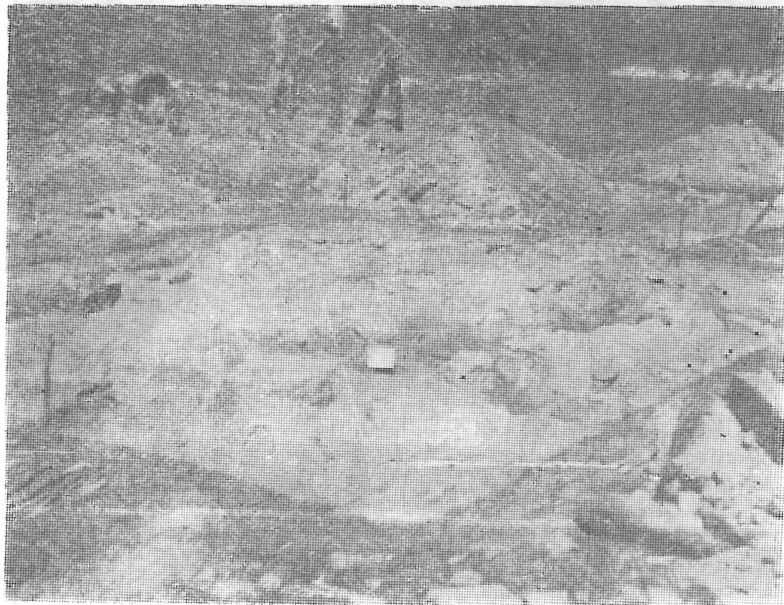
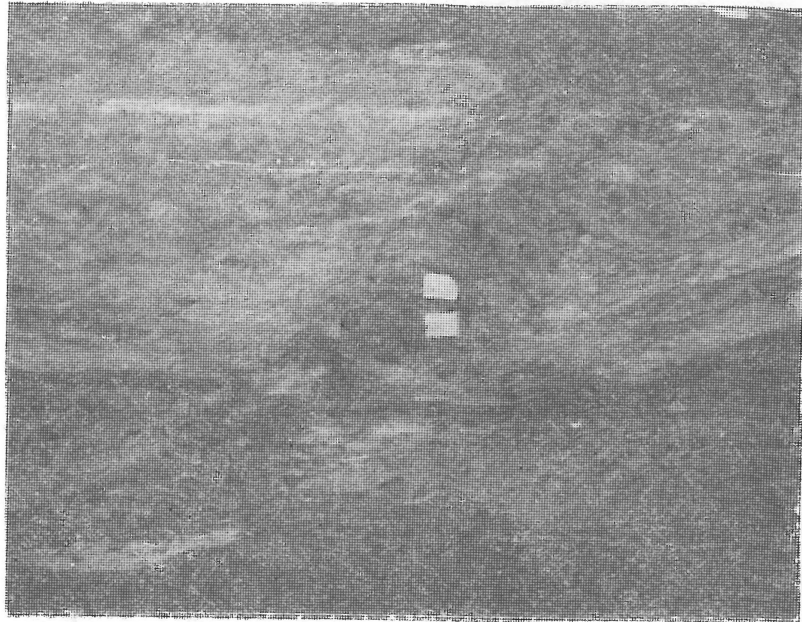
A dolgozat szerzője bemutatja az 1983-ban a Bodza vidéki Virágpatak üveghutájánál végzett ásatásainak eredményeit. Itt hamuzsír előállító kemencék nyomai kerültek elő, amelyek termékeit a bárkányi és később a krásznai üveghuták használták fel.

PLANȘA NR. 2

1. Vedere generală a platoului pe care se află cuptoarele glăjării.

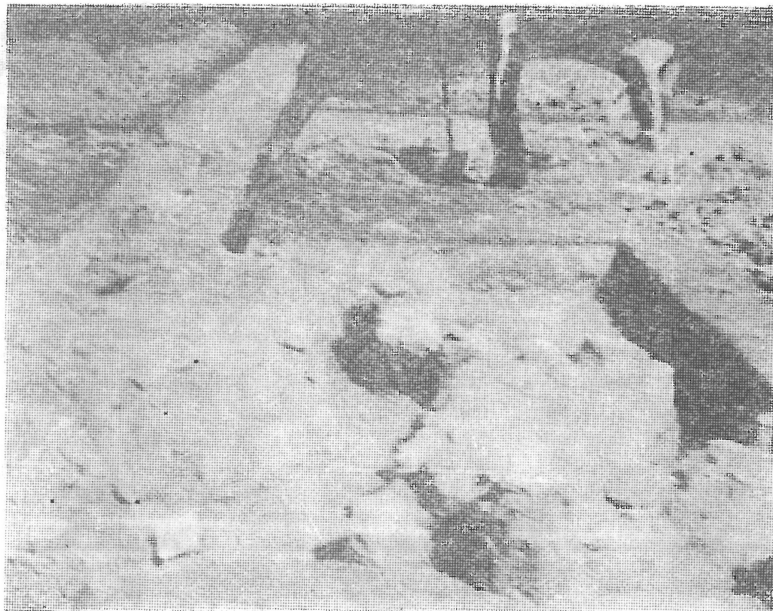
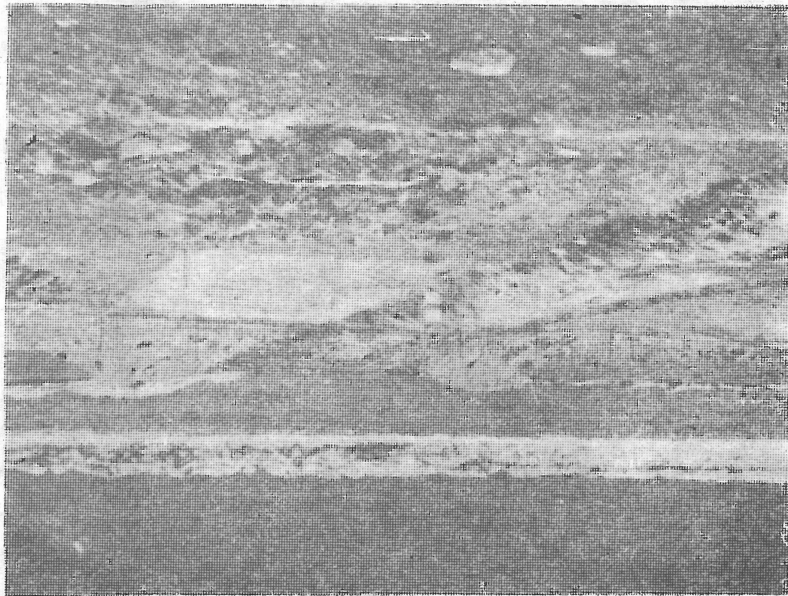
2. Șanțul de control trasat pe direcția NV-SE.

PLANȘA NR. 3

1. Cuptoarele 1 și 2,
în plan îndepărtat, pe
linia șanțului de ca-
blu a poligonului.

2. Cuptorul 3. Vedere
de ansamblu.

PLANȘA NR. 3

PLANȘA NR. 4

1. Cuptorul 1. Vedere de ansamblu.

2. Cuptorul 3 (Fragment).